

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ		
Gerona	1 pesseta trimestre	
Fora	1'25 id.	id.
Estranger	1'50 id.	id.
Un número 10 céntims		

Any 2.^{on}

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ SABATERIA-VELLA 2-1.er

Dissapte 15 de Juny de 1895

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletons, etc., que s'remeten
a la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanari

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

Núm. 63

SECCIÓ GENERAL PER LA LLENGUA

Lo primer entrebanch que trobá'l Centre Catalanista de Gerona en ses relacions obligatorias ab la Administració, iou degut á exigencies infundades de la burocracia oficial.

Essent lo Centre Catalanista una societat de nova creació, cregué que á Espanya n' hi havia prou ab donar cumpliment á les prescripcions legals, pera que ningú, autoritat ó particular, pogués tenirli res que dir.

Vana ilusió! En aquest nostre país, y en aquest nostre temps de llibertats y de drets dels ciutadans, l'únic que s'ha de saber, no es lo que la llei permet ó lo que la llei disposa, sino lo que vol ó li don gana de fer al encarregat d' aplicarla. La anomenada llibertat que gosém es lo lliure arbitre dels representants de la autoritat.

Dihém axó, porque si algú presumis que contra'l lliure arbitre, contra 'ls abusos que cometin les autoritats inferiors, poden los perjudicats recorrer á sos superiors gerárquichs; estém en lo cas de podesi manifestar que aquesta garantia es també ilusoria. Si l'acte ó disposició de la autoritat inferior es del agrado i obheix á instruccions de son superior, per rahó que s'tinga es inútil recorrer, perqué lo recurs no s'resoldrá mai més, dormirà lo somni dels justos, ó, com se sol dir, se perdrá tirat sota la taula. Y no es que la llei ho permeti axis, nó: porque tots los recursos administratius, de conformitat á la base 8.ª de la llei de 19 de Octubre de 1889 y al art. 44 del Reglament provisional de Procediment Administratiu de 22 d' Abril de 1890, tenen de quedar resolts al cap de l' any del dia que s'hagi comensat l' expedient. Resulta, donchs, que l' lliure arbitre de que parlavam s' ha de sufrir tant dels de dalt com dels de baix, ó, lo que s' lo mateix, tant de les autoritats subalternes com de les que s' troban al cap demunt de tot de lo gerarquia administrativa.

Axó es lo qu' ha passat y passa probablement ab lo recurs d' alsada del Centre contra la providencia del Governador Civil de Gerona, Sr. Neda, disposant que tindria per no presentats y no admeteria los documents que en cumpliment de la Lley vigent d' Asociacions lo Centre degués enviarli, si no estavan escrits en llengua castellana. Fa prop de quinze mesos, ó sia molt més d' un any, que l' recurs es á Madrid y aquesta es la hora que ningú 'n sab res, ni s' ha res lt.

No tractém de repetir ara les rahons que contradéxin la opinió del Governador, únic fonament de sa providencia, ja que no cita en son apoyo cap text ni cap disposició legal: tractém no més de fer constar y posar d' evidència que, en virtut de nostre desgavellat sistema administratiu, aquella opinió particular del governador de la província pesa y pesarà sobre nosaltres, cohibint nostre dret y nostre llibertat, perque mentres lo recurs no s' resolgui no tenim altre remey que cumplir la providencia apelada, per contraria á la llei que sia ó que pugui esser, ja que dita providencia es ferma mentres no sia revocada ó anulada per la autoritat superior, en nostre cas, lo ministre de la Governació.

¿Y si l' ministre dexa dormir lo recurs y no l' resol may, hem de quedar per sempre privats de nostre dret? ¿A qui s' ha d' acudir pera obtindre justicia? ¿Per dessobre dels ministres avuy qui hi ha?

Si 'ls nostres diputats ó l' nostre Parlament servissen pera fixarse en aquestes coses y no pera enraonar mesos y mesos de questions que no resolen y votar en un obrir y tencar d' ulls assumptos trascendentals pera 'l pays, sense estudiarlos ni discutirlos; potser haurian trobat manera de lograr que les autoritats superiors estessin interessades en resoldre los recursos dintre dels termes senyalats per les

disposicions vigents. Si, al contrari de lo que avuy passa respecte de certes disposicions de les autoritats subalternes qu' han sigut apelades que queden fermes si dintre cert plasso l' autoritat superior no ha resolt la reclamació, se dictès una llei que disposés que tota disposició ó providencia administrativa apelada, quedés derogada y nula de dret y de fet si dintre l' terme senyalat per les lleys l' autoritat superior corresponent ha gués deixat de resoldre la reclamació, de segur que 'ls abusos de que 'ns quexém desapareixerien, y de segur que les autoritats totes vindrien molt més cuidado del que tenen en manar y 'ls superiors may deixarien de resoldre lo que no convingués deixar subsistent.

Ab lo sistema d' avuy los ciutadans no tenen absolutament cap garantía, perque si n' hi ha prou ab deixar de resoldre un recurs perque la província recorreguda s' hage d' obheir, en 'ara que sia ilegal, com pot succehir y succeix moltes vègades ¿de qué servexen les lleys pera amparar los drets dels ciutadans?

En lo cas concret que motivá'l recurs del Centre se tracta d' una qüestió capital, se tracta de l' us legal de la llengua catalana, qüestió de justicia, qüestió de dignitat qu' afecta á tot un poble. ¿Y se pot admetre qu' una qüestió d' aquesta naturalesa quedí resolta pel criteri individual y particular d' un governador de província?

Nosaltres protestém ab totes les nostres forces de semblant procediment, de semblant falta de consideració. Nosaltres creyém la llengua catalana tant espanyola com la castellana y no admetém que se 'ns vulga fer sufrir la *capitis diminutio* que suposa la providencia dictada pel que fóu governador civil de Gerona. Los catalans som espanyols y volém y reclamém los mateixos drets que 'ls altres espanyols gosan. Volém parlar, volém escriure, volém podernos dirigir á la autoritat en nostra llengua, com en la seva llengua s' hi dirigexen los castellans. Volém ser igual que 'ls demás, sense que se 'ns fassí víctimes de preferencies y de privilegis que 'ns rebaxin y 'ns perjudiquin.

Que s' resolgui d' una vègada lo recurs que tenim presentat, en que sia en contra nostre. D' aquesta manera al manco sabrérem á que atendrens y tindrém y trobarérem medis dintre de les lleys, si axí 'ns convé, d' acudir á qui corresponguí contra la resolució ministerial, puix si aquest cas arriba, estarán de segur al nostre costat tots los Centres y Societats regionalistes de Catalunya.

Si no s' resol, si s' dexa dormir gno s' trobará ni un sol diputat á Catalunya, capás de demanar al Ministre de la Governació compte de la seva conducta?

J. B. y S.

CENTRALISADORS PARLAMENTARISTES

Alguns dels nostres lectors, encuriosits de veure que tant estensament referím les conquestes de la idea descentralizadora en l' Estat francés, nos ne demanaren les rahons. Entre altres, varem donarlos aquesta: Si no anám molt enganyats, no tardarà la experientia en demostrarvos la necessitat d' estar ben imposats de com s' entén á França la descentralizació, pera judicar ab acert als descentralizadors que 'ns naxerán en la política espanyola.

Y heus aquí que ara hi som ben apropi.

Dies endarrera hi hagué en lo Congrés dels diputats una controversia de verdader interès. De tant interès, que ni 'ls diaris madrileny ni les agències madrilenyes qui trameten als periòdics provincials les noves de major efecte en la opinió de Madrid, n' han pas resat ni paraula. Be val més açó que no l' que fan altres vègades... ¿Voléu que 'n conte un cás?... Un dia—que farán dos ó tres mesos?—ve en los diaris un telegrama que, referintse á la discussió dels Pressupostos en lo Senat, deya: «Lo señor Fulano—un Senador—acaba son discurs entre la hilaridad de la Cambra».

Des de que varem llegirho, 'ns feu denteta 'l tal discurs: Fá plorar tant sovint la política espanyola, que aquell tip de riure dels Senadors nos feu enveja. Cercarem lo *Diario de Sesiones* y... Isabéu que era aquell discurs que havia posat de tant bon humor als *pares graves* del Parlamentarisme? Era una demostració estudiadíssima, fortament documentada, feta ab la lògica implacable dels números y de la sinceritat, de que 'ls ciutadans espanyols tindrien una administració molt mellar y unes contribucions molt menys càregades si no fossen los robatoris y derrotxaments que, á Madrid y en tot quan de Madrid depenja, fan ó toleren los governants. Era la esposició més complerta, més aprofondida y més sincera que may hém vist dels grans vics y pecats del Pressupost espanyol. Aquell senador qui tant gran esforç havia fet en ares de sa devoció al interès públich, va trobar aquest premi: que tota Espanya s' enterés de que havia divertit en gran manera á la més entenimentada de les Cambres.

Lo nostre Parlament es axís: ¿Parlen los diaris d' una sessió important; que estan plens tots los escàns, que hi ha baralles pera enquibirse en les tribunes?... Ja podéu estar certs que no hi ha hagut altra cosa si no un d' aquests torneigs en que 'l pais fá de cavall y les llances son figures retòriques. Ara, si 'ls diaris diuen que 'l orador parla en lo desert y entre les capçinades de sos colègues, ó fentlos riure de valent, miréu bé, ja veuréu com aquell home se les havia de assumptos que haurien de fer rumiar als qui representen y governen los interessos del Estat.

Y, dous, precisament porque era interessant la controversia de que suara feyam esment, no n' han resat los diaris.

Ne fou assumpto la descentralisació. Y ara estam ja en lo cas de tornar á lo que deyam: ¿Quans y quans d' anys no fá que en variis dels pobles del Estat espanyol hi clama ab grans crits la aspiració descentralizadora, ó, nomenantla ab major propietat, la aspiració regionalista? Lo Parlament havia estat sempre sistemàticament sort á exes clamors. Però, vé que á França l' parlamentarisme se fixa en lo problema, y l' campaneja com á punt de mira sèriament governamental, y joh! allavores, los parlamentaris d' ací, s' en corren á la tribuna, y li diuen al ministeri: «Ets un atrassat, sense sentit de govern zomé es que no t' preocupas d' aquest gran problema de la descentralisació, que pot ser remey de tantes coses que no saps com curar?»

Axís succehi en la discussió de referencia. Lo diputat Becerro de Bengoa va iniciarla ab un discurs escelent, de real importància en la historia d' aquells temps precursors de la trascendental reforma. Fill, lo nomenat diputat, de les terres euskares, y emprendat d' elles y de ses llibertats, pogué fer lo que á molts dels seus colegues los hauria estat impossible: esposar alguns dels principis que haurien d' informar laqüí á Espanya la resolució del problema.

Lo discurs d' En Becerro de Bengoa—que procuraren que conequin més per estens nostres abonats—podrían sotscriurel, en gran part, los més escrupulosos regionalistes d' Espanya. Però 'l tal diputat es gat vell del parlamentarisme, y per açó que ho es, sap de sobres que de la política espanyola, que del Parlament espanyol, no n' poden esperar may res les idees y 'ls sentiments dels pobles d' Espanya; que allá a dins la veu propia del pais té un só ridicol, que les bones intencions s' hi ofeguen silenciosament quan no s' hi esgarrien, que la noble sinceritat del patrici hi fa riure. Y acabá 'l seu discurs ab una reflexió, que sembla alló del *sed hæc argundi gratia* ab que 'ls escolasticistes, al final de la disputa, aconsolen al adversari, com dihideli: ab tot lo que he dit no t' hi encaparres; tant amichs com abans. Miréu, sinó:

Pues bien, va dir En Becerro de Bengoa, como hemos imitado á Francia en la división de su territorio, y en el sistema de Hacienda y también en este de la Administración de las regiones y pueblos, tal vez un dia, después de plan-

teado ese sistema (de la descentralisació), por imitación ruin hagamos lo que allí han hecho.

Lo sarcasme es dur y cruel, però conforme del tot ab la veritat. Axis aparegué demostrar en la mateixa discussió. Després del diputat euskar intervingueren en ella, l' Azcárate y l' Alonso Castrillo—aquest conservador ministerial.—L' Azcárate, home de pensar alt y de gran ilustració, va dir un grapat de coses suument atinades, però no consegui amagar que l' seu criteri descentralizador s' ha format, no estudiant dins de la ànima dels pobles ibèrics, si:ó en los tractadistes estrangers; que creu en la descentralisació, però en la descentralisació segons l' evangeli del nort-americà Dr. Burgess. L' Alonso Castrillo, qui s' troba en lo mateix cas del Azcárate—ab tot y la gran diferència de cultura que 'ls separa—ho assenyala més totxament al declarar que no podia ser contrari de la descentralisació, porque es una idea que va haciéndose tanto camino por las corrientes modernas...

¿La veyeu la influència del parlamentarisme francés en la política espanyola? No més falta afegirhi una cosa, y es que aquesta influència ha convertit també á les idees descentralizadores ja qui diria?... Al tutor de la nostra monarquia democràtica, á en Castellar, lo que se mut del liberalisme governamental. Axis ho ha escrit en un llarguissim article suara publicat en una revista francesa. Y s' ha convertit talment, que aquelles brometes que feya temps endarrera en la tertulia de casa de 'n Cánovas, cremat perque en Guimerá escribia sos drames en llengua catalana, ja no les tornará á fer, perque ara ha après que es necessari que 'ls escriptors usen en llurs obres la llengua del país.

Prou que coneix lo panyo en Becerro de Bengoa; prou y massa ho sap que l' parlamentarisme espanyol no donarà mai satisfacció á la fam y á la set dels pobles, que lo més que fará, quan la moda ho prescriga, serà anarlos á cercar á París un trajo bò y fet, que 'ls anirà malament de mides.

Ni de la gent, ni de les coses de Madrid, lo Regionalisme no 'n pot esperar si:ó que tundes ó esgueiros. Prou que ho diu als pobles de seny lo seu bon instint y la experiència amarga. A Navarra hi hagué un home de gran valer, un regionalista de cap-de-brot, qui frissos d' alcancar pera sa patria la restauració de sos drets, cregué en la possibilitat de trobar en la gorga de la política parlamentaria un camí de salvació: es lo Sr. Campión. La seva honrada fé ha estat crucificada, y ni tan sols ha tingut lo conhort de yeures seguit per la afeció del seu poble. Aquest havia esperat moltíssim en ell, mes al mirarlo bregar dins les politiquerías, sentí morir en son cor aquella confiança. Ja la tornará á guanyar lo Sr. Campión, perque ho mereixen sa noble intel·ligència y son cor sempre devot á la santa causa; mes no serà fins que, d' acord ab l' estat d' ànima de sa patria nabarra, confessarà y esmenarà la errada d' haver oblidat que á Espanya, abans y per dàmunt de tota la política, hi ha la gran qüestió patriòtica, la de la reintegració de les pàtries naturals en sos prestigis y ses llibertats; que abans que tota qüestió de formes, es la qüestió de fondo.

Dins de la vida política espanyola aquestes coses se traboquen; per açò tenia rahó En Becerro de Bengoa de dir que l' parlamentarisme respondrà á la necessitat de descentralisació ab l' enganyoy de la descentralisació dels parlamentaris francesos: y també per açò la tenim nosaltres d' anar seguint los moviments de la descentralisació á França, del moment que hem de temer que 'ls nostres polítichs se valguen d' ella com d' un verí ensucrat pera enganyar als pobles, y matar en els aquest gran desitge patriòtic per qui me di 'ls crida la Providència á la salvació.

N. VERDAGUER CALLÍS.

(De *La Veu de Catalunya*.)

CRÒNICA

EXTRANGER

Lo Congrés internacional qn' han celebrat los obrers minayres ha acordat la jornada de vuy hores, tant pera 'ls que traballan dins les mines com á la llum del die, havent votat en contra los delegats del nort d' Inglaterra; ha acordat també demanar que 's fassí responsables als propietaris de mines de les quantitats ab que s' ha d' indemnizar als obrers víctimes d' accidents del traball.

S' ha sentit á Florencia y pobles veïns un fort terratremol, y en molts punts d' Alemanya hi ha hagut aguats qu' han fet moltes víctimes y causat grans perjudicis.

La resistència de Formosa á la ocupació iaponesa no es la que 's temia al principi y les tropes d' aquesta última nació van fent lo seu fet, apoderantse dels punts ahont se fan forts los insulars. De lo que 's parla es d' un tractat entre Russia y Xina, no firmat en-

cara per Nicolau III, quins detalls se desconexen, que se suposa molt favorable als interessos de Russia en l' Assia Oriental.

A Xina, los efectes de la derrota qu' ha sufert se notan en molts punts de l' imperi. Per ara los que primer ho han pagat son les missions catòliques. La missió de Tchentou ha sigut destruïda. Tchentou es una ciutat del Sutchuen occidental que, segons Richtofeu, te 800.000 habitants. Tot fa creure que l' última guerra xino-japonesa portarà considerables consequències.

ESPAÑA

Res de nou han telegrafiat les autoritats superiors de Cuba després dels telegrames de que donarem compte en la nostra crònica del número passat, llevat d' alguns fochs sense importància, pero qu' alguns d' ells la tenen pels punts ahont s' han verificat, com lo que hi ha hagut prop de Matanzas, que demostra que la insurrecció s' ha corregut desde l' departament oriental á altres departaments, inclús lo de Matanzas que confina ab la Habana. També 'n té la entrada de Máximo Gomez en lo Camaguey, foco y baluard de la insurrecció passada. Aquestes notícies y les qu' han corregut, sense que s' hagin confirmat oficialment, de desembarchs importants de filibusters, de les expedicions que preparan aquests á la llum del dia en variis indrets dels Estats Units d' Amèrica y fins de que En Martínez Campos tornava á Espanya, indicantse que anirian á la illa tres tinentes generals, ademés del Capità general, Sr. Blanco, en substitució d' aquell; han produbit en la península y en la opinió un estat d' esbarament y alarma que s' ha traduït immediatament en una gran depressió de quasi tots los valors públics, fins d' aquells qu' eran considerats més solits. Com á la borsa no hi ha més que negoci, y seria debades demanarhi patriotsme, aquest estat d' ànima ha sigut esplotat per alguns, pero passat lo fort de la impressió los valors s' han tornat á refer un xich. A n' aquesta baxa ha cooperat sens dupte la operació que ab les Cubes ha hagut de fer lo Govern, suspenent la amortisió de les velles, pignorantes y tirant nou paper á la plassa. Pero la guerra en tots temps ha necessitat tant de diners com d' homes, y avuy sobre tot es més cara de lo que havia sigut mai, y l' Govern, que sense la guerra de Cuba ja estava sempre apurat de fons, calculis com estarà ara. Per lo demés, estan preses totes les disposicions pera que marxin á Cuba ab la major brevetat los deu batallons de 900 homes que l' Govern hi envia de reforços; axó sense contarhi l' infanteria de marina qu' aquesta setmana ha surtit de Cadiz y l' que En Martínez Campos ha enviat á buscar interimament á Puerto Rico. També dintre poch quedaran incorporats al exercit de la península los 12.000 homes excedents de cupo, dels últimament cridats á les files, que s' havian quedat á casa, y s' ha tractat de fer arribar á 100.000 homes la quinta d' aquest any, en lloc dels 80.000 que se'n havian senyalat, pero per' axó úlitim sembla que s' han presentat algunes dificultats.

En lo Gongrés s' ha deixat corre lo de traure 'ls drets de consums sobre l' vi, que quedarán per ara de la mateixa manera, y no s' ha tractat encara de la reforma de la llei de relacions comercials ab les Antilles, perque l' govern desitjaria que se l' autorisés pera arreglarlo y, ademés, no volen cedir en res los prohoms que protegeixen la producció sucra d' Andalusia. Lo pitjor es que, com de costum, los diputats ministerials de Catalunya, en la seva majoria, afluxan y entre l' pahis y l' govern se'n van ab aquest darrer.

Lo fusellament del comandant Clavijo ha donat ocasió á debats sobre l' cumpliment en aquest cas del còdich penal militar y de la llei de procediments militars. L' assumptu encara cueja, havent donat lloc á un important discurs del Sr. Sol y Ortega que fins ara no ha estat rebutjat.

Los temporals han sigut molt generals la setmana passada, pero ahont han produbit perjudicis de moltíssima consideració ha sigut principalment en les províncies Bascongades y, de elles, en la ria de Bilbao.

Lo dia 13, á les sis del matí, morí á Burgos rodejat de la seva família, víctima de una congestió cerebral, lo gefe del republicans revolucionaris d' Espanya, D. Manel Ruiz Zorrilla; havia sigut ministre del govern provisional quan la revolució de Setembre, ministre de D. Amadeu y últimament republicà. Procedia del antic partit progressista, quina tradició revolucionaria conservava.

Notícies

Oficials

AJUNTAMENT.—*Sessió de 2.ª convocatoria del dia 12 de Juny de 1895.* Presidida per l' Arcalde y ab assistència de 10 regidors, fou llegida, aprobada y firmada la acta de la sessió anterior.

Acte seguit lo Sr. Alcalde demanà que, en virtut del vot de confiança donat á la Comissió que va passar á Madrid, s' aprovessem los gastos fets per dita Comissió (sense expresar son import ni presentar compte) y axis s' acordà.

S' aproben varis comptes d' import total, 1694'98 pesetes.

Lo Sr. Roca preguntà per l' estat de compte del Sr. Joan Duch, contestant l' Arcalde que faltava dictamen de la Comissió y que havent semplat exagerat, no procedia presentarlo sense informe á la aprobació del Ajuntament.

S' aprobà l' dictamen de la Comissió de Foment, proposant empalmar la clavaguera del carrer de Sta. Eugenia ab la de la plaza del Rey D. Martí y aquesta ab la de la Ronda de Fernando Puig; havent observat lo Sr. Pol que era irregular se proposés al Ajuntament fer una obra, quan per tothom es públich que ja s' hi está traballant.

Lo Sr. Arcalde ab lo proposit, digué, de que s' veyés era infundada la alarma demostrada per algún periòdic sobre obstacles

qu' han surgit pera l' enderrocamen de les muralles, fué llegida data del 3 de Juny, en la què efectivament se denega al Ajuntament la autorisació, que diu havia demanat, pera enderrocar 20 metres de muralla. Anyadí l' Arcalde que es traballa en l' assumptu y que si ell no l' veu resolt li veurà son successor.

Finalment, lo Sr. Garriga demanà que les 20.000 pesetes que un quartel de cavalleria. L' Ajuntament ho prengué en consideració, després de haverhi oposat rahons atinades los Srs. Bajandas y Salvat.

Lo dimarts d' aquesta setmana estigueren á Gerona los señors D. Cesar August Torras, de la Societat excursionista de Catalunya, y D. Antoni Serrallach, arquitecte, al objecte de presentar al Ilm. Sr. Bisbe los planos de la restauració de la iglesia del que fou monestir de S. Pere de Camprodón, formats per l' últim dels dits Srs. per encarregar de nostre venerable Prelatura. Més de dos hores estigueren en lo Palau episcopal, sentint de boc possible la restauració, dedicant la iglesia de S. Pere, quan si restaurada, á capella del Hospital d' aquella vila. Escusat es que diguem quant lloables son los propósits de nostre Sr. Bisbe y que quant gust veurém la restauració d' una Iglesia que es un dels monuments romànics més notables de Catalunya, degut á la magnificència y relligiositat dels antichs comtes de Béxalú.

Ab dita ocasió varém tenir lo gust de donar un cop d' ull al referits planos, que son cinch: planta del edifici, qu' acusa una ben dibuxada creu llauna, ab cinch absis, lo major al mig, perpendicular á la nau del temple, y dos á cada costat més petits en cada un dels brassos del creuer; faxada principal tornada; son estat primitiu y neta dels adifessis y adicions que s' hi havia sobreposat; fatxada lateral de notable severitat, com lo restant de la iglesia, per la seva senzillesa y falta de tot adorno, y dos portes un al llarg de la nau principal y altre al llarg del creuer, que donan idea acabada de la construcció y de la esvelta torra-campanar que s' axeça per escepció en aquesta classe de monuments en lo lloc ahont acostuma axeçarse lo cimbori. La importància d' aquests planos de restauració resulta molt major si se les compara ab les vistes fotogràfiques de l' estat present del edifici.

Lo Sr. Serrallach se proposa publicar dintre de poch una memoria sobre l' estat actual del monument y son projecte de restauració. Pera llavors nos reservem parlar del assumptu ab més estensió y ocuparnos de la iglesia de S. Pere de Camprodón, ai baix lo punt de vista artístich com del històric. A l' entrant rebí l' Sr. Serrallach la nostra felicitació per son treball y el señor Bisbe de la diòcesis lo nostre mes entusiasta aplaudiment per son bon proposit, que creyem no deixaré de portar á la pràctica.

—Lo President de la Cambra agrícola de la Sellera, oficialment autorisada per R. D. del dia 10 del més passat, nos ha enviat una comunicació, en la quinà se resumen los propósits de la mateixa ab les següents paraules: «Unió estreta de tots los agricultors, propietaris é industrials agrícoles, sense diferència de partits polítichs, pera tot quant fassi relació al foment y defensa de la propietat rústica, de la agricultura y de les industries que de ella se'n derivan» y se'n demana, ademés, la nostra cooperació pera alcansar dits fins. Escusat es manifestar quan simpatichs nos son l' objecte y propòsits de la nova Cambra agrícola de la Sellera y conti la mateixa y son President ab la seguretat de que pot disposar de nosaltres, axí com del nostre setmanari, pera contribuir en lo que nostres forces arriuen á la consecució dels merits proposits.

—La Associació literaria de Gerona ha publicat ja l' cartel qu' ha de regir pera la adjudicació de premis en lo Certamen del present any 1895, que serà lo vintiquatre dels celebrats per la Associació. En lo número que vé lo publicarem íntegre.

—Copiém de *La Renaixença*:

Les guineus han aparegut en los boscos de Víderes y fan no poc dany en los corrales de les cases de pagés. Pera donar una batuda al objecte de exterminarlos ó ferles fugir, l' Arcalde d' aquella població ha demanat lo convenient permís al Governador civil de Gerona. Temps á venir, anyadeix ab rahó *La Renaixença*, s'haurá de demanar permís fins pera matar formigues. Oh ventajes de la centralització!

—Segons notícies de Barcelona hi ha prous expedients formats dels pobles d' aquella província pera que la Diputació puga intentar la demanda de rebaxa del cupo provincial. La meitat dels pobles son 164; los pobles reclamants son 168 y l' número d' expedients arriyan á 201, ja que son alguns los pobles que n' han fet dos per diferents concepçons.

Celebrém, diu un diari d' aquella ciutat, hajan respuest les municipalitats á les iniciatives que en aquesta qüestió de tanta importància ha demostrar tenir la Corporació provincial.

En canvi la Corporació provincial de Gerona d' aquesta qüestió de tanta importància, ni sisquera se n' ha ocupat. Los seus mal de caps son molt diferents, y s' entreté donant que dir á tothom sobre lo que fá y desfá en les eleccions municipals d' aquí y d' allí pera donar gust á n' aquest y á n' aquell altre.

Però en la nostra província en comptes de rebaxa de cupo, lo que tindrém serà l' augment que 'ns correspongui de lo que s' haigui rebaxat ó se rebaxi á les altres províncies que s' espavilan, que tenen Corporacions que miran per sos interessos.

Y aném continuant donant bombo y platets als grans infuents de la nostre terra y fentlosli la esqueneta per ajudarlos á enfilarse com un carbasser.

—Ab lo títol de *Revista Jurídica de Cataluña* s' ha començat a publicar a Barcelona una revista mensual, orga del Col·legi d' Advocats y de la Acadèmia de Jurisprudència y Llegislació d'aquella ciutat, que recomanem a tots los aficionats a la ciència del dret.

—Diu nostre estimat colega L' Olot:

«Segons notícies rebudes del senyor President de la Assamblea Catalanista que deu reunir-se en nostre vila els dies 29 y 30 del corrent mes, s' està traballant de fer en los preparatius de la mateixa. Lo dictamen general de la ponència, confiat al molt il·lustrat y expert senyor don Joan Permanyer, està ultimantse. Seguidament se circularàn los temes, pera la deguda preparació dels acorts definitius. —Dintre pochs dies arribarà l' senyor Secretari del Consell de Representants, don Bonaventura Bassegoda, y posiblement lo Senyor President, don Joaquín Riera y Bertran (si assumptos de la Diputació de Barcelona no l' obligan, com tem, a anar a Madrid aquestos dies), pera ocuparse en resoldre la qüestió de local y altres detalls referents a la part material de la cosa, junt ab una comissió d' individuus del «Centre Catalanista» que oportunament se nombrarà. —Hi ha la seguretat de que l' número de Delegats que s' reunirà ab tal motiu en nostra vila, superarà als reunits en les Assamblees anteriors y que cada vegada han anat en augment».

Sobre l' mateix assumpte diu *La Renaixensa* que la Junta Permanent de l' «Unió Catalanista» ha aprobat, y está circulant als delegats, lo projecte de Bases que ha redactat la Comissió Ponent pera esser discutides en la dita Assamblea general d' Olot.

—Hem rebut lo nou setmanari que surt a Barcelona ab lo títol *El Amigo del Obrero* y está dedicat a les classes productores. Dexem ab molt gust estableert lo cambi y li desitjém molts anys de vida.

—A conseqüència de la interpellació dirigida al Sr. Ministre d' Hisenda per los diputats Srs. Herrero y Torres en lo Congrés, l' actual Ministre ha manat a la Delegació d' Hisenda de la província, givés una minuciosa inspecció a les oficines de l' Arrendatari de les cédules personals. Los empleats designats al efecte per lo Sr. Delegat d' Hisenda, que son quatre, ja fa dies que s' esvanen ocupant en dita inspecció, havent comensat segons se diu per tot lo referent al pago als Ajuntaments del import dels recàrrechs municipals sobre cédules, y es probable, y axis hauria de ser, que continuen després per examinar tot lo referent a la formació dels padrons y a la cobrança de les cédules; fixantse en los abusos denunciats per la premsa, com son: falta de fulles declaratories, alteracions fets en los padrons ja exposats al públic, expedició de cédules no ajustades als padrons, numeració correlativa de les matraces per zones o per tota la província y no per municipis, cédules que s' han exigit triplicades de l' exercici anterior para expedir les del corrent, negativa a expedir cédules si no s' prenien les de persones mortes en lo període voluntari, etc., etc.

Confíem de la probitat y enteresa del Delegat, senyor Solano, que la inspecció anira de debò y que d' aquest modo serà possible encarrilar l' assumpte de les cédules pel camí dret, prenguent les disposicions oportunes pera garantir y amparar los interessos dels contribuents. Així us ho fan prometre les últimes disposicions de la Delegació, qu' han anulat tots los padrons pendents encara d' aprobació d'aquells pobles ahont no s' havian passat les fulles declaratories.

Probablement resultat de tot axé y pera veure d' evitar la peregrada que l' amenassa, l' Arrendatari ha enviat altre vegada a Madrid a son titulat gerent, Sr. Banús.

—Segons notícies que ns hem procurat, l' import dels gastos fets per la Comissió de l' Ajuntament que va anar a Madrid puja a la quantitat de 6.500 pessetes.

De la qüestió de les muralles hem parlarém en lo número pròxim. De tots modos, nos ha fet estrany que n' l' informe comuniquat a l' Arcalde y llegit en la sessió del dimecres se fassi referència a una petició o instància del Ajuntament pera enllocar un tron de muralla, essent axis que no sabem qu' aquest s' ha ganes ocupat de tal cosa, ni pres acort sobre l' assumpte.

—La professió qu' dijous va sortir de la Catedral a les sis tocades de la tarda y que, com d' uns quants anys ensa, era molt multada y en extrèm concorreguda, tingüé que desfeser-se al poch rato per causa de la pluja, retirantse lo Santíssim Sagratament a la Catedral per la pujada de St. Feliu. Ab motiu de la professió, tots los carrers anaven de gent. Com a innovacions, senyalarem la colocació, que creyem encertada, de cadires a la Rambla y l' haver acudit l' element militar sense atxa a la professió, contra la costum establerta de temps immemorial en la nostra ciutat. Los gegants joves lluhian trajes nous y eran seguits y admirats ab gran satisfacció per la gent menuda.

—A proposit de plujes; es tanta la seva constància en tot lo que va de més, que la temperatura no es la normal en aquesta època de l' any, y se corre gran perill de que s' perdi l' anyada del blat, que enguany se presentava molt bé. A St. Joan les Fonts y Castellfollit lo torb fou tant fort en los primers dies d' aquest mes, que tirà a perdre tots los sèmbrats, ocasionant grans perjudicis.

—Lo divendres que vé, festa del Sagrat Cor de Jesús, cantarà missa per primera vegada, en la iglesia del Mercadal, lo professor del Seminari y soci-fundador del nostre Centre Catalanista, lo Rvt. D. Joseph Pou y Batlle. Segons notícies, les papeletes d' invitació están escritas en català, com en català serà també l' servici que dirà el Rvt. D. Antoni M. Oms, canonge-penitencier de la Catedral y Rector del Seminari. Donem al nou sacerdot la més

coral enhorabona y li desitjém puga emplear son zel y sa intelligença molts anys en major gloria de Déu y de la patria catalana.

—J. LLINÁS Y C. —BANQUERS.—*Ciutadans*, 16.—Compran ab benefici cupons d' Exterior, Cubas y altres. Compran y venen valors al comptat. Reben ordres de Bolsa. Obran còmptes corrents ab interès.

—CAXA D' ESTALVIS DE GERONA.—*Ciutadans*, 16. y *Llebre*, 2.—Imposicions al 5 per 100 desde 10 pessetes.—Id. al 3'50 per 100 desde 1 peseta.—S' admeten los dilluns, dijous y dissaptes de 9 a 1 y ls diumenges de 10 a 12.

Pera les devolucions los matexos dies y hores.—Se proporcionan gratis prospectes pera l' altres detalls.

—Hi ha pera vendre 700 pins, la major part grossos, bons pera fusta, en lo Mas Rigau, de Viloví, senyalats a un preu sumament mòdic, que no arriba a 3 ptes. cada un, a bon port. Informarà del preu just, lo senyor encarregat D. Martí Vicents (á) *Caldas* de prop de dit poble y de dit mas.

VARIETATS

LO CANAL DE KIEL.

Lo dia 3 de Juny de l' any 1889, lo vell emperador Guilem I posava la primera pedra d' aquesta gran obra, destinada a estableir comunicació entre l' mar Báltic y l' mar del Nort, evitant axís als barcos tenir de dar la volta a Dinamarca.

Després de vuyt anys de treballs, ni un sol dia interromputs, lo canal va a obrir-se aquest mes a la navegació. Ja des de 1894, los barcos de poch calat hi podian navegar; pero desde Juliol vinent podran navegarhi tots, sense cap esceptació.

L' actual emperador se disipa a inaugurar-lo, com tothom sab, d' una manera solemplíssima.

Lo canal, al Est, s' obra en lo Báltic, prop de Holtenau, no lluny de Kiel, y al Oest en los voltants de Brunsbuttel, eu l' Elba inferior. Sa longitud es de 98 kilòmetres 635 metres, y sa fondaria varia de 22 a 26 metres en lo centre y no baxa de 9 en lo demés, per manera que l' s' grans acorassats, que no calan més de 8'50 metres, encara tenen un espai de 50 centímetres d' aygua entre la quilla y l' fons allí ahont la gruxa d' aygua es menor.

Los gastos s' han calculat en 175 millions de pessetes, dels quals la tercera part la paga Prussia.

La importància d' aquest canal, tant baix lo punt de vista militar com marítim, es grandissima pera l' imperi alemany y s' compren perfectament que l' jovent sobera tracte de celebrar ab espléndides festes la inauguració d' aquesta nova via marítima.

SECCIÓ LITERARIA

CORPUS

I

LA VIGILIA

A Gerona, la festivitat de Corpus, casi, casi, comença per la vigilia.

La sortida dels gegants, fá passar un bon rato a molta gent y en particular als noys.

A la tarda, al tornar d' estudi, lo primer que fan, axís que tenen la mitja presa de xacolata y l' llonguet que l' s' hi dona sa mare, es fugir cap a la plaça del VI a esperar la sortida dels gegants.

Tot lo devant de *Ca la Ciutat* es plé de gom a gom...

Los més menuts d' entre la gent menuda, pregunten als grans si l' s' nanos son de carn y si l' s' gegants fan gayre por; los grans (ibrá mal se'n volen) se riuen de les preguntes dels petits, y, tant petits com grans, estan ab la vista fixa en los portals, esperant lo moment.

Se sent al últim un reflet de fluviol ab accompanyament de tamborino; lo públic celebra la tonada ab un «ara!» general y surten los gegants y l' s' nanos, accompanyats de l' àliga, que s' queda al pati guardada per quatre homes vestits de groch, los quals estan tots enfeynats, apartant als bordegassos que s' acosten a fer postures al colom víu que la fera porta a la boca.

Dirigits per en «berruga» ó «Esquiva-mosques», que ab tots dos noms se distingeix al capitost dels nanos, aquests comencen a brincar, fentse cortesies ab sa descomunal testa y fent entussiasmar als bordegassos que també s' poseen a saltar, volguentes escarnir.

Méntrestant, los gegants, quedan ja instalats, adornant la fatxada de les Cases Consistorials, serios, sorruts, ab ayre de magestat.

Però si magestat fan los gegants, més ne fan los senyors del Ajuntament quan surten pera anar a la Catedral, ab tot l' accompanyament que al acte correspon.

Obren la marxa l' s' nanos; seguixen aquests, l' àliga y l' s' gegants; després, vestits tots de pontifical, los serenos, (que duhen la bandera geronina), nuncis, agutxils y municipals; los regidors, tots encasacats, lluhint lo sobre que per privilegi usa l' Ajuntament de Gerona; y a la quia de tota la comitiva, la música de regiment anima l' quadro a cops de bombo y platets.

Ab aquest ordre s' arriba a la iglesia; entra l' Ajuntament a dins; se fa la cerimònia, cantantse *Completes*, y tothom se 'n torna satis fet...

Ve que es ja negre nit... Gegants y nanos son desats, y encara hi ha mare que vetlla, porque l' s' fill puga presentarse ben endreçat a la professió del endemà: lo nin, mentrestant, somia... i qué volén que somini, sinó flor de ginesta y angelets y canturries...?

II

LA FESTA

Després d' una nit serena, que l' s' infants passen somrient, bò y adormidets, desperta l' nou dia, clar, rialler, hermós. Lo sol, ab cara de festa, convida a cantar als auçellets engabiats, y verdums, canaris, pinçans y cardines, llençen al ayre candencioses notes, com volgent celebrar la diada del Rey de cel y terra... A la vèu dels auçells, responden les ginestayres pregonat sa mercaderia; y, com si volguessin acompañar a ginestayres y auçells, les campanes de les iglesies son llençades al vol.

Cap allà a les deu del matí, los gegants tornen a donar senyals de vida fent la passada per tots los carrers, a fi y efecte d' arreplegar algú céntim pels encarregats de durlos a coll... Quin tragí la maynada per seguirlos!

Però, quan hi ha que veure als baylets, es a la tarda... Tot ho fan anar en rendó... Cambien lo blandó de lloch per que no s' trenqui y l' trenquen els remenantlo; armen trelโล a ses mares perque l' mudin; piquen de peus, s' entren... Dona coneix que n' te tres o quatre. Si s' ha d' espabilat per tenirlos contents a tots!, perque, quan al un se li desorda l' coll, al altre se li desfà l' xal; quan lo gran s' enfada per no saberse posar los guants, lo petit, dret sobre una cadira, a mitj vestir, crida als altres que l' esperin... La dona no s' entén de feyna, més, ab tot y axó, no surt cap criatura de casa, que no vagi ab tots los requisits, que l' s' pare no n' hagi passat los ulls y que no duguen lo «isto-bueno» o siga un petó a cada galta; petons que l' s' menuts reben, ab la mateixa alegria que si l' s' bi donguessian un parell de melindros.

S' acosta l' hora de la professió. Los balcons de les cases devant les quals ha de passar lo SANTÍSSIM, (alabat sia per sempre), estan adornats ab cobrellits... Les corporacions comencen a compareixer a la Catedral... Les escales de la iglesia estan atestades de públic que «la vol veure sortir...» Los soldats, formen cordó cuidant de que la gent deixi l' pas lliure... La gent, sense fer cas dels soldats, crida y s' empeny. Y bona estona durarien les empentes y l' s' crits, si no fós que surt lo porrer al cap d' amont de la escala y tothom calla per respecte a la Creu y als ministres del Senyor que al porrer seguexen.

Y van surtint nens d' un colègi ab los seus arrenglenadors, pendó y música corresponent... Y l' Seminari... Y la congregació de S. Lluís... Y corporacions civils y militars... Y governadors, militar y civil... Y l' Arcalde...

De sobte, tothom s' ajonolla; y als acorts de la marxa Reyal, que entona la música de regiment, baxa poch a poquet lo TÁLAM...

Y la professió segueix lo seu curs, en mitj d' una espessa pluja de paperets y ginesta, que sembla talment que l' cel dexi anar granets d' or y polsos de pedres fines.

Al arribar a la Rambla, ahont la capella de la Catedral canta un villancico, ja tots los nens d'úhen, qui una corona, qui un ramellet de flors, regalo de ses mares, o d' alguna coneguda...

Per últim, després d' haver recorregut los principals carrers de la parroquia, la professió torna a entrar a la Catedral, en mitj de grossa gentada que, axís com com la «vol veure entrar.»

III VUYT DIES DESPRÉS

Jas' han acabat les professions. Si la de la Catedral fou lluhida, les de S. Feliu y l' Mercadal no ho han sigut menys... Los altars dels carrers, han sigut de lo bò y millor; los paperets y la ginesta han anat, alló que se n' diu, a doxo.

Los noyets, tot alegroys, pregunten a ses mares: —N' hi ha per gayre, per tornar a ser Corpus? —

JOSEPH MORATÓ Y GRAU.

(Del llibre DE CASA: Escenes geronines.)

CAPÍTOLS

A la fi crech qu' he trobat
a la noya que volía,
puig que sens fer compliment
nos hem entés desseguida.
Si dels altres no es al gust
es per mí la més bonica,
y pera dot te un bon cor
qu' en aquet temps ja s' ser rica.
Com l' he feta petà avuy
ab ella. Verge divinal
Si ne' m' dir de disbarats!
si ne' m' dir de ximperies!
Tot allò que s' solen dir
dos fulans que s' estiman.
Mes no ha estat tot bromia, no
no ha estat sempre tot mentides,
que seriament hem parlat
del programa de la vida,
de la vida que farém
tan bon punt arriba'l dia
que l' rector nos llegirà,
després de haber dit la missa,
l' ordenança dels casats
que Sant Pau gloriós va escriure.
—Mira noya—jo li he dit—
es del cas que signes viva
y que no pateixis may
de crónico-gandulitis,
que no passi al mirall
quaranta horas cada dia,
ni que estigues al balcó
de conversa ab les yehines,
que despàixis cosinet
(no me agradan tals visitas)
que jo m' miraré de lluny
(devant teu) a les cosinetes.
Si tenim algun fillet
veurem, noya, com t' esplicas
y me l' fas un català
d' aquells que pochs se n' estilan;
català de bona llei,
català y regionalista.
Lo primer mot que dirà
en català yull que l' diga.
Papà no li fasses dir
que jo no l' entendria.
En ma llengua yull també
que li ensenyis la doctrina.
Si ha de ser català bort,
si no ha de ser com voldria,
desd' are pleguem lo ram
y deixemnos de musicas,
tu soltera y jo solter
aném seguit nostra vida.
Que si m' davas un fill bort,
llamp de Deu, maleïria
lo dia del casament
y l' dia de la conquesta.

NARCÍS DE FONTANILLES.

SECCIO D' ANUNCIS

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Dissapte 15.—Sts. Vito, Modest y Crecencio mrs.
Diumenge, 16.—Sts. Francisco de Regis cf., Quirse y Ju-
lita, mrs.
Dilluns, 17.—Sts. Manel, Sabel é Ismael mrs.
Dimarts, 18.—Sts. March y Marcellí mrs. y S. Amando.
Dimecres, 19.—Sta. Juliana de Falconeris v. y Sts. Gervasi
y Protasi mrs.
Dijous, 20.—S. Silveri papa mr.
Divendres 21.—Lo Doicissim Cor de Jesús, S. Lluys Gon-
zaga cf. y S. Palladi b.

QUARANTA HORES.

Quedan suspesos fins al dia 23 d' aquest mes.

SECCIÓ COMERCIAL.

Mercat de Gerona del die 9 de Juny

Especies.	Mesures.	Pessetes
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	13'00
Mestay.	»	11'00
Ordi.	»	7'50
Segol.	»	00'00
Civada.	»	7
Besses.	»	11'00
Mill.	»	13'50
Panis.	»	12'50
Blat de moro.	»	12'00
Llobins.	»	7'50
Fabes.	»	11'00
Fabó.	»	12'50
Fassols.	»	25'00
Monjetes.	»	28
Ous.	Dotzena.	0'90

Establiment tipogràfic de Manel Llach.
Ferreria Vella, 5. Gerona.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aigua Minòxima vegetal pèra tenyir lo cabell. No te riva-
val en lo mòm, perquè á més de sos efectes marevollosos, no
taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprendent específich, se ven en dita
perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós. També's troba de venda en dit establiment la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

IMPREMPTA Y ENQUADERNACIÓ

MANEL LLACH

FERRERIA VELLA, 5.—GERONA

Impressió de tota mena de treballs tipogràfics;
sobres, papers comercials, factures, esqueles y tot
lo referent á la Imprempta.

Sobres comercials de color á

5 PESSETES LO MIL

Ferreria Vella 5.—GERONA

EDICIÓ DE PROPAGANDA

DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PRMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALÀ", de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada
impresió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Català»
de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONS

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assam-
blea, discursos que en ella s'hi pronunciaren y llegiren, y
las bases definitivament aprobadas pera la **Constitució re-
gional catalana**, se ven al preu de DOS PESETAS en la lli-
brería de Don Joseph Franquet, carrer de l' Argenteria, Ge-
rona.

JOAN GRIVÉ

Progrés (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d' il·luminació per gas y petroli.
Serveys complerts de cuyna. Cereria. Instalacions
de para-llamps, campanetas elèctriques y telèfons
á preus limitadíssims.

MEDICAMENTS ACREDITATS

RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfits GIMBERNAT

Lo meller dels tònichs reconstituyens coneguts, desper-
ta la gana, cura l'anèmia, clorosis (colors tristes), malalties
medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en les
convaleccnies: Ampolla 10 rals.

Ví restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fets per distingits facultatius han de-
mostrat qu' era lo «Restaurador» per escelencia, pera com-
batre l' escrofولisme (tumors frets) raquitisme, caries dels
oscos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides,
vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la
debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de re-
pugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. Ampolla 12 rals.

Vi de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador
del cor, estimulant de les funcions digestives y despertador
de tot organisme empobrit: Preu 3 rals.

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor Conde del Asalto, 14.—BARCELONA
Al detall en totes les farmacies.

GRAN SABATERIA

DE

Francisco Malaret

2. RAMBLA DE LA LLIBERTAT 2.

devant del carrer d' Abeuradors y sota la perruqueria de 'n Cot

Calsat pera senyors desde... 6 PESSETES.
id. pera senyores desde... 4 id.
id. pera noys desde... 1'50 id.

Especialitat en lo calsat á la mida y de luxo.
Tot lo calsat, en sa classe, es de primera.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyia general de segurs sobre la vida establetia á Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dèembre 1893 87,949,791'98 ptes.

Actiu en idem... 15,837,928'87 »

Sinistres pagats fins á idem... 32,82,316'69 »

Reserves ó fondos de segur á idem... 4,178,675'62 »

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat, á
la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada an-
teriorment.

Mixto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat;
ó, immediatament d' ocurrer la seva mort, á la persona
designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegur-
at ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba
lo pago de les primes.

Aquests segurs 50 per 100 dels beneficis de
participan en un la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General á n' aquesta província:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

SUCURSAL JUNCOSA

Plaça de la Constituciò, número 13
GERONA.

Casa especial en xocolates, cafés, sures y
thés.

NARCÍS GRAU

PERRUQUER

Ofereix los seus serveys al públic. Especialitat en
rruques y postissons.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT 13, PRINCIPAL

ESTABLIMENT

DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la prò-
temporada; los prens sumament econòmichs.

CAMISERIA.—ASTRERERIA PER NOYS

Especialidad en trajes pera col·legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

CENTRE DE VACUNACIÓ

Progrés (Carrer Nou) 23, Barberia.—GERONA

Se vacuna y revacuna directament de la vaca.
També se ven linfa á 8 rals tubo y á 6 rals als me-
ys y pulpa á 10 rals cristall.

Se envian franchs de ports, dirigintse al Direc-
tor. Camilo Fontbernat.

LA PREVISION

Primera Companyia Espanyola dedicada exclusivament

SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BA-
CELONA.

Agent á Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guyó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COM- PAÑA SALT

Molí Fariner

Sistemes AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fa
las moltes á preus sumament modichs.

SABATERIA

JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.
Especialitat pera l' que s' encarregui expressament.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions
desde 25 céntims á 30 pesetes la pessa.

Cromos, motilles, trasparentes y cuadros

Novetat, bon gust y econòmia

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redacció y Administració: Sabateria Vella, núm. 2, 1°

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona... 1 peseta trimestre
Fora... 1'25 id.
Estranger... 1'50 id.

Un numero sol, 10 céntims